

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 47/18

Λουξεμβούργο, 17 Απριλίου 2018

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-316/16 και C-424/16
B κατά Land Baden-Württemberg και Secretary of State for the Home
Department κατά Franco Vomero

Η αναγνώριση της ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής

Η απαίτηση ότι ο πολίτης πρέπει να έχει «διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής», από την οποία επίσης εξαρτάται η εν λόγω ενισχυμένη προστασία, μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται εφόσον η συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, παρά την κράτησή του, δεν έχουν διαρραγεί οι δεσμοί ενσωμάτωσης που τον συνδέουν με το κράτος μέλος υποδοχής

Δυνάμει της οδηγίας για το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής¹, οι πολίτες της Ένωσης που έχουν διαμείνει νομίμως σε κράτος μέλος πλην του δικού τους (κράτος μέλος υποδοχής) για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του. Στο πλαίσιο αυτό, το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να λάβει απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης που έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του, παρά μόνο για «σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας».

Επιπλέον, ένας πολίτης της Ένωσης που έχει διαμείνει στο κράτος μέλος υποδοχής «κατά τα προηγούμενα δέκα έτη» τυχάνει ακόμη πιο ενισχυμένης προστασίας, υπό την έννοια ότι δεν μπορεί να εκδοθεί απόφαση απέλασης εις βάρος του, παρά μόνον αν τούτο δικαιολογείται από «επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας».

Υπόθεση C-424/16 Vomero

Το 1985, ο Franco Vomero, Ιταλός υπήκοος, εγκαταστάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο με τη βρετανικής ιθαγένειας σύζυγό του. Το ζευγάρι χώρισε το 1998. Κατόπιν τούτου, ο F. Vomero εγκατέλειψε την οικογενειακή στέγη και μετακόμισε σε άλλη κατοικία με τον E.M.

Την 1η Μαρτίου 2001 ο F. Vomero φόνευσε τον E.M. Το 2002, καταδικάστηκε για ανθρωποκτονία σε κάθειρξη οκτώ ετών. Αποφυλακίστηκε το 2006.

Με απόφαση της 23ης Μαρτίου 2007, που διατηρήθηκε σε ισχύ με νέα απόφαση της 17ης Μαΐου 2007, ο Βρετανός Υπουργός Εσωτερικών (Secretary of State for the Home Department) διέταξε την απέλαση του F. Vomero βάσει της κανονιστικής πράξης του 2006 που εξέδωσε το Ηνωμένο Βασίλειο για τη μετανάστευση. Ενόψει της απέλασής του, ο F. Vomero παρέμεινε υπό κράτηση μέχρι τον Δεκέμβριο του 2007.

Επιληφθέντος της διαφοράς αυτής, το Supreme Court of the United Kingdom (Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου) εκτιμά ότι ο F. Vomero δεν είχε αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν εκδοθεί η απόφαση απέλασης εις βάρος του. Εντούτοις, το δικαστήριο αυτό επισημαίνει ότι ο F. Vomero διαμένει στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου από τις 3 Μαρτίου 1985 και διερωτάται, ως εκ τούτου, αν πρέπει να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό έχει διαμείνει στο εν λόγω κράτος

¹ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 229, σ. 35, και ΕΕ 2005, L 197, σ. 34).

μέλος «κατά τα προηγούμενα δέκα έτη» υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, με αποτέλεσμα να δύναται, ενδεχομένως, να τύχει της ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης.

Το Supreme Court of the United Kingdom ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν ένας πολίτης της Ένωσης πρέπει οπωσδήποτε να έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής, προκειμένου να τύχει της προβλεπόμενης στην οδηγία ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης του Δικαστηρίου στο ερώτημα αυτό, το Supreme Court ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της ερμηνείας της έκφρασης «κατά τα προηγούμενα δέκα έτη» και, ειδικότερα, να καθορίσει αν τα διαστήματα απουσίας και φυλάκισης μπορούν να θεωρηθούν ως περίοδοι διαμονής για τον υπολογισμό των εν λόγω δέκα ετών.

Υπόθεση C-316/16 B

Ο Β είναι Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1989. Το 1993, μετά τον χωρισμό των γονέων του, μετέβη στη Γερμανία με τη μητέρα του. Έκτοτε, η τελευταία εργάζεται στο κράτος μέλος αυτό ενώ διαθέτει, πλην της ελληνικής, και τη γερμανική ιθαγένεια.

Εκτός από μερικές σύντομες περιόδους διακοπών καθώς κι ένα σύντομο διάστημα δύο μηνών κατά τη διάρκεια του οποίου ο πατέρας του τον μετέφερε στην Ελλάδα, ο Β διαμένει αδιαλείπτως στη Γερμανία από το 1993.

Το 2013, ο Β διέπραξε ληστεία σε αίθουσα ηλεκτρονικών παιγνίων με περίστροφο με λαστιχένιες σφαίρες, προκειμένου να εξασφαλίσει χρήματα. Καταδικάστηκε σε ποινή κάθειρξης πέντε ετών και οκτώ μηνών.

Με απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2014, η νομαρχία Καρλσρούης διαπίστωσε την απώλεια του δικαιώματος εισόδου και διαμονής του Β στη Γερμανία.

Ο Β άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω απόφασης. Υποστηρίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι διαμένει στη Γερμανία από την ηλικία των τριών ετών, χωρίς να διατηρεί δεσμούς με την Ελλάδα, δικαιούται να τύχει της προβλεπόμενης από την οδηγία ενισχυμένης προστασίας από την απέλαση. Επιπλέον, θεωρεί ότι το αδίκημα που διέπραξε δεν συνιστά «επιτακτικό λόγο δημόσιας ασφάλειας» κατά την έννοια της οδηγίας.

Επιληφθέν της διαφοράς, το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (διοικητικό εφετείο Βάδης-Βυρτεμβέργης, Γερμανία) εκτιμά ότι το αδίκημα που διέπραξε ο Β δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά επιτακτικό λόγο δημόσιας ασφάλειας κατά την έννοια της οδηγίας. Επομένως, από την άποψη αυτή, ο Β μπορεί να τύχει της ενισχυμένης προστασίας κατά της απέλασης. Εντούτοις, το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg διερωτάται ως προς τη δυνατότητα χορήγησης της προστασίας αυτής στον Β δεδομένου ότι ο τελευταίος βρίσκεται στη φυλακή από τις 12 Απριλίου 2013. Υπό τις συνθήκες αυτές, το εν λόγω δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν η μόνιμη εγκατάσταση πολίτη της Ένωσης σε κράτος μέλος υποδοχής και η παντελής απουσία δεσμών με το κράτος μέλος του οποίου ο πολίτης αυτός διαθέτει την ιθαγένεια, αρκούν για να αποδειχθεί ότι ο ενδιαφερόμενος δύναται να τύχει της ενισχυμένης προστασίας κατά την έννοια της οδηγίας.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι η προστασία που προβλέπει η οδηγία κατά της απέλασης εμφανίζει σταδιακή ενίσχυση συνδεόμενη με τον βαθμό ενσωμάτωσης που έχει επιτύχει ο ενδιαφερόμενος πολίτης της Ένωσης στο κράτος μέλος υποδοχής. Επομένως, ενώ ο πολίτης που έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής μπορεί να απελαθεί για «σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας», ο πολίτης ο οποίος είναι σε θέση να δικαιολογήσει διαμονή κατά τα προηγούμενα δέκα έτη μπορεί να απελαθεί μόνο για «επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας». Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **ένας πολίτης της Ένωσης τυγχάνει της εν λόγω ενισχυμένης προστασίας που συναρτάται με δεκαετή διαμονή στο κράτος μέλος υποδοχής μόνον εφόσον πληροί, εκ των προτέρων, την προϋπόθεση για τη χορήγηση της προστασίας του προηγούμενου επιπέδου, εφόσον δηλαδή διαθέτει δικαίωμα μόνιμης διαμονής μετά την παρέλευση περιόδου νόμιμης διαμονής πέντε συναπτων ετών στο εν λόγω κράτος μέλος.**

Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται επίσης από το γεγονός ότι η οδηγία προέβλεπε σύστημα περισσότερων βαθμίδων όσον αφορά το δικαίωμα διαμονής εντός του κράτους μέλους υποδοχής. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, για διάρκεια διαμονής άνω των τριών μηνών σε κράτος μέλος υποδοχής, η αναγνώριση του δικαιώματος διαμονής εξαρτάται από διάφορες προϋποθέσεις, ειδικότερα δε από την προϋπόθεση ο οικείος πολίτης να είναι οικονομικά ενεργός ώστε να μην καθίσταται υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του εν λόγω κράτους μέλους. Εφόσον ο πολίτης της Ένωσης έχει διαμείνει νομίμως για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής, αποκτά δικαίωμα μόνιμης διαμονής και, ως εκ τούτου, παύει να υπόκειται στις ανωτέρω προϋποθέσεις. Εξ αυτού συνάγεται ότι ο πολίτης που δεν έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής μπορεί να απελαθεί από το κράτος μέλος υποδοχής όταν καθίσταται υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας.

Επομένως, το Δικαστήριο κρίνει ότι ένας πολίτης της Ένωσης ο οποίος, μη έχοντας δικαίωμα μόνιμης διαμονής, είναι δυνατόν να απελαθεί εφόσον καταστεί υπέρμετρο βάρος, δεν νοείται, ταυτοχρόνως, να απολαύει της σημαντικά ενισχυμένης προστασίας που προβλέπει η οδηγία, δυνάμει της οποίας η απέλασή του επιτρέπεται μόνον για «επιτακτικούς λόγους» δημόσιας ασφάλειας.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο εξετάζει τη μέθοδο υπολογισμού της περιόδου που αντιστοιχεί στα «προηγούμενα δέκα έτη» για τους σκοπούς της οδηγίας. Επισημαίνει ότι η περίοδος δεκαετούς διαμονής πρέπει να υπολογίζεται με αναδρομή στο παρελθόν και ότι πρέπει, καταρχήν, να είναι συνεχής. Υπογραμμίζει ωστόσο ότι η οδηγία σιωπά ως προς τις περιστάσεις που θα μπορούσαν να συνεπάγονται διακοπή της περιόδου δεκαετούς διαμονής που οδηγεί στην κτήση του δικαιώματος ενισχυμένης προστασίας. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο κρίνει, υπενθυμίζοντας τη νομολογία του, ότι **πρέπει σε κάθε δεδομένη περίπτωση να πραγματοποιείται συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθεται το ζήτημα της απέλασης.**

Στο πλαίσιο της συνολικής αυτής εκτίμησης, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη όλες τις κρίσιμες πτυχές της εξεταζόμενης περίπτωσης και να εξακριβώνουν αν οι περίοδοι απουσίας από το κράτος μέλος υποδοχής συνεπάγονται τη μετάθεση του κέντρου των προσωπικών, οικογενειακών και επαγγελματικών συμφερόντων του ενδιαφερομένου προς άλλο κράτος.

Όσον αφορά τις περιόδους φυλάκισης, το Δικαστήριο κρίνει ότι, προκειμένου να καθοριστεί αν οι εν λόγω περίοδοι συνεπάγονται διάρρηξη των δεσμών ενσωμάτωσης που είχαν δημιουργηθεί προηγουμένως με το κράτος μέλος υποδοχής, πρέπει να πραγματοποιείται συνολική εκτίμηση της κατάστασης του ενδιαφερομένου προσώπου κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθεται το ζήτημα της απέλασης. Έτσι, **το Δικαστήριο εκτιμά ότι η θέση του ενδιαφερομένου υπό κράτηση στο κράτος μέλος υποδοχής δεν διαρρηγνύει αυτομάτως τους δεσμούς ενσωμάτωσης που είχε δημιουργήσει προηγουμένως το εν λόγω πρόσωπο με το κράτος αυτό και, κατά συνέπεια, δεν του στερεί αυτομάτως ούτε και την ενισχυμένη προστασία.**

Επιπλέον, **το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, στο πλαίσιο της συνολικής εκτίμησης της κατάστασης του ενδιαφερομένου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ισχύς των δεσμών ενσωμάτωσης που είχαν δημιουργηθεί με το κράτος μέλος υποδοχής πριν από τη θέση του εν λόγω προσώπου υπό κράτηση καθώς και η φύση της παράβασης, οι περιστάσεις υπό τις οποίες αυτή διαπράχθηκε και η συμπεριφορά του ενδιαφερομένου κατά τη διάρκεια της περιόδου φυλάκισης.** Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η κοινωνική επανένταξη του πολίτη της Ένωσης στο κράτος στο οποίο είναι ουσιαστικά ενταγμένος είναι προς το συμφέρον όχι μόνον του πολίτη αυτού, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, το Δικαστήριο κρίνει ότι το ζήτημα αν ένα πρόσωπο πληροί την προϋπόθεση «να έχει διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής» πρέπει να εκτιμάται κατά την ημερομηνία κατά την οποία εκδίδεται η αρχική απόφαση απέλασης.

Παρά ταύτα, το Δικαστήριο τονίζει ότι, σε περίπτωση που έχει ληφθεί μέτρο απέλασης του οποίου όμως η εκτέλεση έχει αναβληθεί για ορισμένο χρονικό διάστημα, ενδέχεται να αποδειχθεί αναγκαία

η πραγματοποίηση νέας εκτίμησης ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσον το οικείο πρόσωπο εξακολουθεί να αποτελεί ενεστώσα και πραγματική απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106